

การทวนสอบความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำประสม
คันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำจากมุมมองผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย
The reconfirmation of semantic transparency between two-Kanji
compound words and the composing Kanji from the viewpoint of
Thai Japanese speakers

ณัฐจิรา ทับทิม

Natthira Tuptim

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Faculty of Humanities and Social Sciences, Pibulsongkram Rajabhat University

Corresponding Author:

Natthira Tuptim

Faculty of Humanities and Social Sciences, Pibulsongkram Rajabhat University

Phlai Chumphon Sub-district, Mueang Phitsanulok District, Phitsanulok, 65000, Thailand

E-mail: ntuptim@hotmail.com

Received: 15 September 2023

Revised: 7 February 2024

Accepted: 16 February 2024

การทวนสอบความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำประสมคันจิ 2 อักษร กับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำจากมุมมองผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือ 1) ศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยต่อความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำจำนวน 415 คำ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของเจ้าของภาษาชาวญี่ปุ่นกับผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยต่อความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำจำนวน 415 คำ กลุ่มตัวอย่างคือผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยที่มีผลการสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นระดับ N2 หรือ N1 จำนวน 12 คน ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์เพียร์สันเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล 2 ชุด ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยมีทั้งแบบที่เห็นว่าคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำมีความสัมพันธ์ทางความหมายที่สอดคล้องกันและแบบที่มีความสัมพันธ์ทางความหมายที่ไม่สอดคล้องกัน ส่วนความคิดเห็นต่อความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำของเจ้าของภาษากับผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การทวนสอบ, ความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมาย, คำประสมคันจิ 2 อักษร, คันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ, มุมมองผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

The reconfirmation of semantic transparency between two-Kanji compound words and the composing Kanji from the viewpoint of Thai Japanese speakers

Abstract

This research aimed to 1) investigate the opinions of Thai Japanese speakers regarding the semantic transparency between two-Kanji compound words and the composing Kanji that constitute 415 words and 2) study the relationship between the opinions of Native and Thai Japanese speakers regarding the semantic transparency of the two-Kanji compound words and the composing Kanji of 415 words. The sample group consisted of 12 Thai Japanese speakers who achieved N2 or N1 proficiency level of the Japanese language proficiency test. The Pearson Product Moment Coefficient was applied as a simple correlation coefficient to analyze the relationship between two sets of data. The results of the study found both consistency and inconsistency from opinions of Thai Japanese speakers regarding the semantic transparency. The findings indicated a consistent direction of correlation and a statistically significant moderate correlation (p -value $< .01$) between the opinions of Native and Thai Japanese speakers concerning the semantic transparency between two-Kanji compound words and the composing Kanji.

Keywords: Reconfirmation, Semantic transparency, Two-Kanji compound words, Composing Kanji, Viewpoint of Thai Japanese Speakers

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในการเรียนภาษาญี่ปุ่น มีหลายความคิดเห็นที่เห็นว่าคันจิเป็นสิ่งที่สร้างปัญหาในการเรียนสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ (海保 & ハットトワ, 2001; 栗原, 2019) ทั้งนี้ เพราะลักษณะของคันจิเป็นอักษรแสดง ความหมาย (表意文字) แต่ละตัวอักษรจึงมีรูป เสียงอ่าน ความหมายและการใช้ คันจิหนึ่งอักษรมีเสียงอ่านทั้ง แบบญี่ปุ่นและแบบจีน และสามารถประสมกันเป็นคำได้จำนวนมาก โดยในปัจจุบันโจโยคันจิ (常用漢字) หรือ คันจิที่ใช้ในชีวิตประจำวันมีจำนวน 2,136 อักษร ในการเรียนอักษรคันจินอกจากเรียนรูป เสียงอ่าน และความหมายแล้ว การเรียนรู้การใช้คันจิในฐานะเป็นส่วนประกอบของคำก็จะช่วยให้การเข้าใจความหมายของ คำดีขึ้น ทั้งนี้ความสัมพันธ์ของคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำกับคำมีการกล่าวถึงโดย 本多 (2017, p. 1) ไว้ดังนี้

“โดยทั่วไปแล้วในการศึกษาคันจิในภาษาญี่ปุ่น พื้นฐานจะเป็นการศึกษาจากความหมายและการใช้ ของตัวอักษรคันจิ 1 อักษรและนำไปสู่ความหมายและวิธีการใช้ของตัวอักษรคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ ดังนั้นการที่ผู้เรียนจะสามารถอธิบายความหมายของคำศัพท์ใหม่ ๆ จากความหมายของตัวอักษรคันจิที่ได้ ศึกษามาก่อนหน้าหรือไม่นั้น ถือว่าเป็นเรื่องที่เป็นภาระของผู้เรียน” (「一般的に日本語教育における漢字 教育では、1字ごとの漢字の学習を基本とし、漢字1字で使われる際の意味や用法から、熟語の構成要素 として使われる際の意味や用法へと語彙を拡張していく。そのため、新しく学ぶ語の意味が既に知 っている漢字の意味で説明できるか否かは、学習の負担にかかわると思われる。」(本多, 2017, p. 1))

จากคำกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้อักษรคันจิแต่ละอักษรมีความเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ คำศัพท์ใหม่ ๆ ทั้งนี้ การศึกษาเกี่ยวกับคันจิในประเทศไทยมีจำนวนค่อนข้างมาก เช่น การศึกษาในแนวทาง เสนอรูปแบบการเรียนคันจิ (ปาจิริย์ วิวัฒน์ปฐพี, 2560) ความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การเรียนคันจิ (บุษบา บรรจงมณี, 2561) กลวิธีการเรียนคันจิของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ชนัญญุธร รุ่งธัญนิธิธรรณ, 2555) นอกจากนี้ยังม การศึกษาปัญหาการเรียนคันจิที่พบในผู้เรียนชาวไทยโดยพบปัญหา เช่น จำนวนเส้นค่อนข้างมาก รูปร่างอักษร มีความซับซ้อน มีจำนวนมากทำให้จำไม่ได้ (ไวมอนไวต่าย, 2011 อ้างถึงใน ไวมอนไวต่าย, 2014) ปัญหาการเรียนคันจิสลับกับคันจิที่ออกเสียงเหมือนกันหรือที่มีรูปร่างคล้ายกัน เช่น 面説 (接) หรือ 仲門 (間) (佐々木ほか, 2008) รวมถึงปัญหาของคันจิของผู้เรียนชาวไทยยังเกิดจากการเรียนที่ส่วนใหญ่เรียนเพียงแค่ คำประสมคันจิทำให้ไม่เข้าใจความหมายของอักษรคันจิแต่ละตัว (Chaiyakhetanang, 2008, p. 50)

ผลการสอบถามผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยของ Chaiyakhetanang (2008) ข้างต้น สะท้อนว่าการสอน คันจิในประเทศไทยบางส่วนยังไม่เน้นการสอนคันจิแต่ละอักษรเท่าใดนัก ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นในระดับมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่พบแนวโน้มว่าคันจิเป็นส่วนหนึ่งของ วิชาไวยากรณ์ที่เรียนทั้งไวยากรณ์ โครงสร้างประโยค คำศัพท์ สำนวน และคันจิ ดังนั้นการเรียนเกี่ยวกับอักษร คันจิแต่ละตัวอย่างละเอียดจึงไม่สามารถทำได้ และแม้ว่ามีบางสถาบันจัดรายวิชาคันจิโดยเฉพาะ แต่ส่วนใหญ่ เป็นวิชาเอกเลือกและคำอธิบายรายวิชาเน้นไปที่ประวัติความเป็นมา ส่วนประกอบ ความหมายและการเขียน¹

¹ ผู้เขียนสำรวจหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ภาษาญี่ปุ่นของสถาบันต่าง ๆ จากระบบพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (CHE Curriculum Online : CHECO) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (n.d.)

ซึ่งความสำคัญของการเรียนรู้อักษรคันจิแต่ละตัวควรเชื่อมโยงกับความเข้าใจความหมายของคำประสมคันจิ ตามที่ 本多 (2017) กล่าวไว้ข้างต้น

ทั้งนี้ แม้ว่าการเรียนอักษรคันจิและคำประสมคันจิมีความสำคัญเพราะเป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกันแต่ งานที่ศึกษาอักษรคันจิและคำประสมคันจิที่ประกอบจากคันจิ 2 อักษรยังมีน้อยมาก รวมถึงยังไม่พบงานวิจัยที่ ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของความหมายระหว่างคำประสมคันจิ 2 ตัวอักษรและคันจิที่เป็นส่วนประกอบ ของคำ ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคันจิก่อนหน้า ทั้งชนัญญุธร รุ่งธัญญิธรณ์ (2555) และ บุชบา บรรจงมณี (2561) ต่างเสนอแนะความสำคัญของการเรียนรู้คันจิในด้านการนำไปใช้ในประโยค ซึ่งใน ประเด็นการใช้นั้นส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้ผสมกับคันจิอื่นในรูปคำประสมคันจิ 2 อักษร แล้วจึงถูกใช้ในประโยค ดังนั้นการเข้าใจความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรจึงเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะนำไปสู่การนำคำไปใช้ใน ประโยค

การศึกษาคำประสมคันจิ 2 อักษรพบการศึกษาในงานของ 桑原 (2009, 2012, 2013) ซึ่งสำรวจ กระบวนการคาดคะเนความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติที่ไม่ได้อยู่ใน กลุ่มที่ใช้อักษรคันจิในภาษาแม่ พบว่าผู้เรียนล้มเหลวในการคาดคะเนความหมายคำบางคำเนื่องมาจากความยาก ในการวิเคราะห์โครงสร้างภายในคำ เช่น ในขณะที่คำประสมคันจิ 2 อักษร 農薬 มีความชัดเจนว่า 農 ขยาย คำนาม 薬 ส่วนคำประสมคันจิ 2 อักษร 手段 ไม่มีความชัดเจนว่า 手 กับ 段 สัมพันธ์กันทางโครงสร้างอย่างไร รวมถึงไม่สามารถเข้าใจความหมายของตัวอักษรคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ จึงยากต่อการคาดคะเน ความหมาย

ทั้งนี้สรุปจากงานของ 桑原 (2009, 2012, 2013) และ 本多 (2017) ได้ว่าการเข้าใจคันจิที่เป็น ส่วนประกอบของคำช่วยให้คาดคะเนความหมายของคำทั้งคำได้ ข้อมูลที่ว่าความหมายของคำเชื่อมโยงกับ ความหมายของคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำในระดับใดนั้นเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนคันจิ

ในงานวิจัยนี้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยต่อความชัดเจนของความสัมพันธ์ทาง ความหมายระหว่างคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ ตัวอย่างคำประสมคันจิ 2 อักษร เช่น 入学 ตัวอย่างคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำคือ 入 และ 学 โดยนำชุดข้อมูลคำประสมคันจิ 2 อักษร จำนวน 415 คำมาจาก 川上 (2018) เมื่อได้ผลความคิดเห็นจึงนำไปหาความสัมพันธ์ด้วยสถิติสหสัมพันธ์ของ เพียร์สันระหว่างชุดข้อมูลความคิดเห็นของผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยกับชุดความคิดเห็นของเจ้าของภาษาที่มี ผลสำรวจแล้วในงานของ 川上 (2018) เพื่อทวนสอบข้อมูลว่าคำประสมคันจิ 2 อักษรใดเป็นกลุ่มที่มีความชัดเจน ของความสัมพันธ์ทางความหมายในระดับใดเมื่อพิจารณาจากคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำจากมุมมองของผู้ใช้ ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย ผลงานวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลเสริมที่แสดงถึงความสำคัญของการเรียนรู้อักษรคันจิแต่ละตัว ซึ่งการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยบางส่วนยังขาดความสนใจในประเด็นนี้และผลการวิจัยจะได้มาซึ่ง ฐานข้อมูลคำประสมคันจิ 2 อักษรที่มีความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายในระดับต่าง ๆ ซึ่งสามารถ นำไปประยุกต์เป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การสอนคันจิได้

2. การทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมาย² หรือ 意味論的透明性 (Semantic Transparency) เป็นคำที่ 鈴木 (1990, อ้างถึงใน 本多, 2017) เรียกระดับความเข้าใจความหมายของคำทั้งคำจากความหมายของอักษรคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ ทั้งนี้ 鈴木 กล่าวในมุมมองของเจ้าของภาษาที่สามารถเข้าใจความหมายคำได้จากอักษรคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ จากแนวคิดของ 鈴木 (1990) มีงานวิจัยที่นำแนวคิดดังกล่าวทดลองกับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยการสอบถามความชัดเจนทางความหมายระหว่างคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ เช่น 桑原 (2013) สอบถามนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวญี่ปุ่นจำนวน 51 คนต่อคำประสมคันจิ 2 อักษรจำนวน 500 คำ ว่ามีความชัดเจนทางความหมายระดับใดใน 5 ระดับ (ระดับ 5 คือชัดเจน ระดับ 1 คือไม่ชัดเจน) ประกอบไปด้วยคำประสมคันจิจำนวน 108 คำที่คาดเดาความหมายยากสำหรับผู้เรียนระดับกลางและระดับสูงที่ภาษาแม่ไม่ใช่คันจิ คำประสมคันจิที่โครงสร้างภายในคำมีความสัมพันธ์ชัดเจนจำนวน 20 คำ และคำประสมคันจิที่ใช้ในงานวิจัยสำรวจกระบวนการเดาความหมายจากงานของ 桑原 (2012) ค่าเฉลี่ยความชัดเจนทางความหมายระหว่างคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำของทั้ง 500 คำ คือ 3.55 โดยคำที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 父母 (4.92)

本多 (2017, p. 12) ศึกษาความชัดเจนทางความหมายระหว่างคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำจำนวน 958 คำที่มีความถี่สูงจาก 「BCCWJ 語彙表³」 ผลคือ จำนวน 454 คำ (ร้อยละ 47.4) มีความชัดเจนทางความหมายแบบชัดเจน จำนวน 373 คำ (ร้อยละ 38.9) มีความชัดเจนทางความหมายแบบค่อนข้างชัดเจน และ 131 คำ (ร้อยละ 13.7) มีความชัดเจนทางความหมายแบบไม่ชัดเจน เมื่อรวมจำนวนระหว่างแบบชัดเจนกับแบบค่อนข้างชัดเจนได้จำนวน 827 คำ คิดเป็นร้อยละ 86.33 ในงานของ 本多 จัดแบ่งประเภทของความชัดเจนทางความหมายออกเป็น 3 ประเภทใหญ่⁴ คือ

1. คันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำทั้งสองอักษรเชื่อมโยงความหมายกับคำถือว่ามีความชัดเจนทางความหมายหรือ 透明 เช่น 毎日、兄弟、教室、説明、特別、戦争、過去、有効、拡大、開催、減少、政策、高齢、多数、防災
2. คันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำตัวใดตัวหนึ่งเชื่อมโยงความหมายกับคำถือว่าค่อนข้างมีความชัดเจนทางความหมายหรือ 片透明 เช่น 家庭、質問、自分、準備、国際、自由、図書、回答、人間、報道、資産、転換、登記、当該、自体 (อักษรคันจิที่ขีดเส้นใต้คืออักษรที่มีความหมายเชื่อมโยงกับความหมายคำ)

² ในงานวิจัยนี้แปลคำว่า 意味論的透明性 ว่าความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมาย หรือย่อเป็น ความชัดเจนทางความหมาย โดยคำนี้หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ระหว่างความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรกับความหมายของคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ โดยพิจารณาว่ามีระดับความชัดเจน (มากน้อย) ของความสัมพันธ์ในระดับใด

³ รายการคำศัพท์ที่มีความถี่สูงจากคลังข้อมูลภาษาเขียนภาษาญี่ปุ่นปัจจุบัน (現代日本語書き言葉均衡コーパス (Balanced Corpus of Contemporary Written Japanese: BCCWJ))

⁴ 本多 (2017) แบ่งตามแนวทางของ 西尾 (1986) และ 鈴木 (1990) อ้างถึงใน 本多 (2017, p. 5)

3. คันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำทั้งสองอักษรไม่เชื่อมโยงความหมายกับคำถือว่าไม่มีความชัดเจนทางความหมายหรือ 不透明 เช่น 結構、先生、立派、興味、案内、貿易、景気、精神、影響、作用、従来、保険、講座、証券、総理

川上 (2018) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวญี่ปุ่นจำนวน 208 คน ในประเด็นความชัดเจนทางความหมายระหว่างคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำจำนวน 415 คำ เป็นคำที่มีคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำปรากฏในคันจิที่ใช้ในการเรียนการสอน (教育漢字⁵) โดยคำประสมคันจิ 2 อักษร 415 คำมีคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำเป็นคันจิในกลุ่มคันจิที่ใช้ในการเรียนการสอนที่ประกาศใช้ในปี 1948 จำนวน 881 อักษร การวัดความชัดเจนทางความหมายใช้มาตรวัด 7 ระดับ แสดงผลเป็นค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายคำ ในงานวิจัยนี้สรุปผลของ 川上 เป็นตารางแยกตามระดับความคิดเห็น 3 ช่วง คือ 5.00-7.00 3.00-4.99 และ 0.01-2.99 ตามตารางที่ 1-3 ด้านล่าง

ตารางที่ 1 คำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำที่มีความชัดเจนทางความหมายค่าเฉลี่ย 5.00-7.00

愛情	悪化	安定	移住	売場	駅前	絵具	演技	延長	重荷
海外	外觀	海軍	決定	外国	改正	解説	外部	学習	拡張
過去	家族	可能	完成	気温	議題	基本	着物	逆転	休業
境界	競争	共存	兄弟	居住	金銭	苦勞	計算	芸術	敬礼
血压	欠損	決定	原因	原型	建設	原料	航空	向上	行進
耕地	行動	幸福	交友	個人	小鳥	再現	最高	再生	左右
参加	産地	時期	自身	実現	失敗	指導	写真	社長	車内
収益	就業	集合	終始	就職	主観	主人	出演	出勤	出品
取得	純潔	使用	商売	消費	除外	除去	食事	初心	職権
自立	人体	身辺	進歩	水泳	推測	数字	成功	製作	政策
製図	生存	接近	説明	戦術	全体	船長	選定	先頭	前夜
全力	早春	存在	対応	題名	対面	代用	他人	短期	男女
男性	着色	調査	直接	著者	追加	田園	同意	同感	同時
同性	同様	読者	独立	土地	肉体	熱帯	農家	農業	発生
飛行	評価	表現	表面	貧弱	品種	夫婦	不在	武力	文通
分配	分別	平均	変化	防止	法則	包帯	豊富	法律	保温
未知	無知	明確	名称	綿花	門前	有利	要求	理解	理由
両親	旅行	理論	連続	老人	論争	話題			

⁵ คันจิที่ต้องเรียนให้ครบในช่วงระดับชั้นประถมศึกษา 6 ปี โดยในปี 2017 มีจำนวน 1,026 อักษร (文部科学省, 2017)

ตารางที่ 2 คำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำที่มีความชัดเจนทางความหมายค่าเฉลี่ย 3.00-4.99

安全	意外	医師	意識	異色	位置	印象	会积	開発	回復
化学	科学	家計	課税	課題	学会	家内	感觉	幹事	関税
完全	機械	機関	気候	記事	議事	期日	基地	基調	寄付
規約	休息	教員	教授	興味	業務	教養	気力	銀行	金属
近代	具体	組合	計画	経験	決議	元氣	健康	現実	現代
言明	強引	効果	講義	光景	工芸	高校	広告	公算	工事
口実	構成	功績	公平	国家	国会	個展	子分	今夜	在学
作業	作家	産業	参考	参照	残高	資産	市場	自信	次第
下町	自重	自白	事務	視野	写生	従来	主眼	主義	手術
首相	主張	需要	準備	上演	条件	常識	精進	承知	少年
条約	諸国	所属	所得	処理	資料	人物	心理	政界	性格
精製	成績	精度	製品	成分	責任	世相	絶対	全国	全然
専属	専門	總會	創刊	相談	相当	組織	大作	大事	対象
対談	態度	代表	大変	対立	多少	立場	地点	調達	調味
調理	調和	直面	著名	定員	適度	手首	電氣	電車	伝統
電話	投資	登場	当然	道楽	特別	内容	名前	日課	日記
人気	配合	配色	博士	白昼	馬券	破産	発見	発信	発達
発表	判断	半面	判例	火花	費用	病院	病氣	風景	不覚
付近	夫人	不足	不満	文庫	文体	平然	勉強	返済	返事
編集	放送	保険	本場	毎日	満足	民族	無理	名作	名手
明白	目的	野球	役員	役所	有償	有名	浴衣	由来	容器
洋服	予期	寄席	予定	理想	流行	臨時	歴史	列車	

ตารางที่ 3 คำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำที่มีความชัดเจนทางความหมายค่าเฉลี่ย 0.01-2.99

勝手	景气	指数	始末	地味	神経	積極	世話	草案	大切
調子	土手	苦手	息子	油断	様子	利息	立派	料理	

จากตารางที่ 1-3 แสดงให้เห็นแนวโน้มของความชัดเจนทางความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรว่ามีแนวโน้มอยู่ระดับปานกลางคือ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.00-4.99 จำนวน 219 คำ (ร้อยละ 55.77) และอยู่ระดับมากคือ ค่าเฉลี่ย 5.00-7.00 จำนวน 177 คำ (ร้อยละ 42.65) ตามลำดับ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.01-2.99 มีจำนวนเพียง 19 คำ (ร้อยละ 4.58) จากข้อมูลเชิงปริมาณดังกล่าว กล่าวได้ว่าหากเข้าใจความหมายของอักษรคันจิที่ทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของคำก็มีแนวโน้มเข้าใจความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษร ดังนั้น การเรียนการสอนคันจิจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น

โดยคำประสมคันจิ 2 อักษรจำนวน 415 คำของ 川上 ในตารางที่ 1-3 ประกอบไปด้วยอักษรคันจิกลุ่มที่ใช้ในการเรียนการสอนจำนวน 881 อักษรและทั้งหมดเป็นอักษรคันจิที่ใช้ในชีวิตประจำวัน แม้ว่างานของ 川上 จะมีจุดมุ่งหมายในการสร้างฐานข้อมูลคำประสมคันจิ 2 อักษร แต่ก็พื้นฐานข้อมูลที่ใช้หลักความชัดเจนทางความหมายในการรวบรวม การทวนสอบความชัดเจนทางความหมายจากมุมมองผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยจึงช่วยยืนยันได้ว่าฐานข้อมูลคำประสมคันจิ 2 อักษรทั้ง 415 คำมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยเช่นกัน จากงานของ 本多 (2017) และ 川上 (2018) แสดงให้เห็นว่าคำประสมคันจิ 2 อักษร

ที่มีความสัมพันธ์ทางความหมายชัดเจนมีจำนวนค่อนข้างมากซึ่งจะเป็นประโยชน์หากนำกลุ่มคำดังกล่าวมา
ปรับใช้กับการเรียนการสอนความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรในประเทศไทย

แหล่งทฤษฎีเรื่องความชัดเจนทางความหมาย หรือ 意味論的透明性 (Semantic Transparency) คือ
鈴木 (1990) และการแบ่งเป็น 半透明 (Semitransparency) หรือกลุ่มความหมายชัดเจนเล็กน้อยหรือกลุ่ม
ที่อยู่ตรงกลางระหว่างชัดเจนกับไม่ชัดเจน พบใน Mori and Nagy (1999, อ้างถึงใน 桑原, 2013) งานของ
桑原 (2013), 本多 (2017) และ 川上 (2018) ต่างอ้างอิงทฤษฎีและเกณฑ์การแบ่งดังกล่าว โดยงานของ
本多 (2017) ให้รายละเอียดเกณฑ์การแบ่งเป็น 3 ประเภท (ชัดเจน ชัดเจนเล็กน้อย และไม่ชัดเจน) อย่าง
ชัดเจนพร้อมตัวอย่าง ในงานวิจัยนี้จึงนำวิธีการแบ่งที่ 本多 ให้รายละเอียดไปประยุกต์ใช้กับฐานข้อมูลของ 川上
เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวทางการตอบที่ชัดเจน

งานวิจัยนี้ศึกษากับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยซึ่งจะช่วยเป็นการทวนสอบว่าคำประสมคันจิ 2 อักษร
จำนวน 415 คำมีความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายในระดับใดจากมุมมองของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น
ชาวไทย และฐานข้อมูลคำประสมคันจิ 2 อักษรจำนวน 415 คำดังกล่าวยังนำไปอ้างอิงในการสอนความสัมพันธ์
ของความหมายระหว่างคำประสมคันจิ 2 อักษรและคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำได้ ซึ่งในงานวิจัยที่ผ่านมา
ยังขาดการศึกษากับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยและงานวิจัยในประเทศไทยยังขาดงานที่ศึกษาเกี่ยวกับ
ความสัมพันธ์ของความหมายระหว่างคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยต่อความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมาย
ของคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ

3.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของเจ้าของภาษากับผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยต่อ
ความสัมพันธ์ทางความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ

4. ระเบียบวิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 เตรียมแบบสอบถามความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรกับ
คันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำจำนวน 415 คำ โดยนำมาจากงานวิจัยของ 川上 (2018) ซึ่งเป็นมาตรฐานประเมินค่า
(Rating Scale) ตามแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) เป็น 7 ระดับ โดยงานวิจัยนี้แจกแจงรายละเอียดการประเมิน
7 ระดับโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามต่อไปนี้ “ท่านคิดเห็นต่อประโยคนี้อย่างไร “ความหมายของคำ
ประสมคันจิ 2 อักษรสัมพันธ์สอดคล้องกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ””

1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
3	หมายถึง	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย
4	หมายถึง	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอ ๆ กัน
5	หมายถึง	ค่อนข้างเห็นด้วย
6	หมายถึง	เห็นด้วย
7	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แบบสอบถามของ 川上 (2018) บรรจุคำประสมคันจิ 2 อักขรจำนวน 415 คำ โดยทุกคำประกอบจาก อักขรคันจิที่ใช้ในการเรียนการสอนรวมจำนวน 881 อักขร ซึ่งเป็นอักขรคันจิที่นำมาจากอักขรคันจิที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นคำประสมคันจิ 2 อักขรจำนวน 415 คำในแบบสอบถามนี้จึงเป็นคำที่ครอบคลุมคันจิที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการสอนคันจิและคำประสมคันจิ 2 อักขร อีกทั้งแต่ละคำมีผลค่าเฉลี่ย ความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายจากการสอบถามเจ้าของภาษา ทำให้สามารถนำมาเปรียบเทียบเชิงสถิติกับผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยได้

5.2 ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of Consistency)⁶

5.3 ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และเตรียมทำเป็นเอกสารสำหรับนำไปใช้

ผู้วิจัยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง คำอธิบายความเชื่อมโยงระหว่างความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักขรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ 3 ระดับ โดยอ้างอิงจากงานของ 本多 (2017) ที่สรุปไว้ในส่วนของการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่สอง ตารางประเมินความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักขรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ โดยแบ่งเป็นแบบสอบถามชุดที่ 1-3 จำนวน 104 คำ และแบบสอบถามชุดที่ 4 จำนวน 103 คำ รวมทั้งหมดจำนวน 415 คำ

6. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างคือผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยที่มีผลการสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นระดับ N2 หรือ N1 จำนวน 12 คน แยกออกเป็นระดับ N2 จำนวน 8 คนและระดับ N1 จำนวน 4 คน เหตุผลที่เลือกผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยที่มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นในระดับ N2 และ N1 เพราะงานวิจัยก่อนหน้านี้ (桑原, 2009) สำนวนกับผู้ที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นต่างชาติที่มีความสามารถระดับกลางและระดับสูง รวมถึงงานของ 桑原 (2013) และ 川上 (2018) สำนวนกับเจ้าของภาษา ดังนั้นการสอบถามความชัดเจนทางความหมายระหว่างคำประสม

⁶ IOC (Index of Consistency) คือการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาพิจารณาจากความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์โดยแต่ละคำ หรือข้อคำถามในแบบสอบถามมีค่าความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 1.00

คันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำก็ควรใช้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยที่มีผลสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นในระดับ N2 หรือ N1 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับกลางและระดับสูง ทั้งนี้กำหนดเกณฑ์ให้มีผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละชุดด้วยจำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่า ๆ กัน คือ 3 คน โดยใน 3 คนแบ่งเป็นผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยที่มีผลสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นในระดับ N2 จำนวน 2 คน และระดับ N1 จำนวน 1 คนเพื่อให้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดต่อ 1 ชุดแบบสอบถามมีค่าเท่ากันและมีการกระจายความสามารถของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับเดียวกัน แบ่งการตอบแบบสอบถามเป็นดังนี้

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 คำศัพท์ลำดับที่ 1-104 รวมจำนวน 104 คำ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน
2. แบบสอบถามชุดที่ 2 คำศัพท์ลำดับที่ 105-208 รวมจำนวน 104 คำ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน
3. แบบสอบถามชุดที่ 3 คำศัพท์ลำดับที่ 209-312 รวมจำนวน 104 คำ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน
4. แบบสอบถามชุดที่ 4 คำศัพท์ลำดับที่ 313-415 รวมจำนวน 103 คำ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามให้ทางช่องทางต่าง ๆ ตามที่ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยสะดวก ทั้งทาง E-mail, Facebook และ Line ในการทำแบบสอบถามจำนวน 415 ข้อ จำกัดเวลาในการตอบภายใน 2 สัปดาห์ เนื่องจากต้องการให้ผู้ตอบสามารถคิดพิจารณารายข้อคำถามได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน หลังจากส่งแบบสอบถามให้ 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยประสานเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

ในกระบวนการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะสุ่มสัมภาษณ์ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นจำนวน 4 คน โดยใช้เกณฑ์ผลเฉลี่ยสูงสุดจากการตอบแบบสอบถามชุดละ 1 คน ที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคำตอบสูงที่สุด โดยสัมภาษณ์สาเหตุหรือเหตุผลในการเลือกประเมินแต่ละระดับเพื่อประกอบการอภิปรายผลค่าเฉลี่ยความชัดเจนทางความหมาย

8. สถิติการวิจัย

8.1 ค่าเฉลี่ยสำหรับแปลผลความคิดเห็นของผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยต่อความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำจำนวน 415 คำ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับแปลผลการกระจายของความคิดเห็น

8.2 ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล 2 ชุด (ระหว่างความคิดเห็นของเจ้าของภาษากับผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยต่อความชัดเจนของสัมพันธ์ทางความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ จำนวน 415 คำ) โดยค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์เพียร์สันเป็นสถิติที่ใช้วิเคราะห์ ส่วนการแปลค่าความหมายสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใช้เกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนของขนาดความสัมพันธ์ของ Best (1977) เป็นเกณฑ์ในการแปลค่า

ตารางที่ 4 การแปลค่าความหมายสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Best (1977)

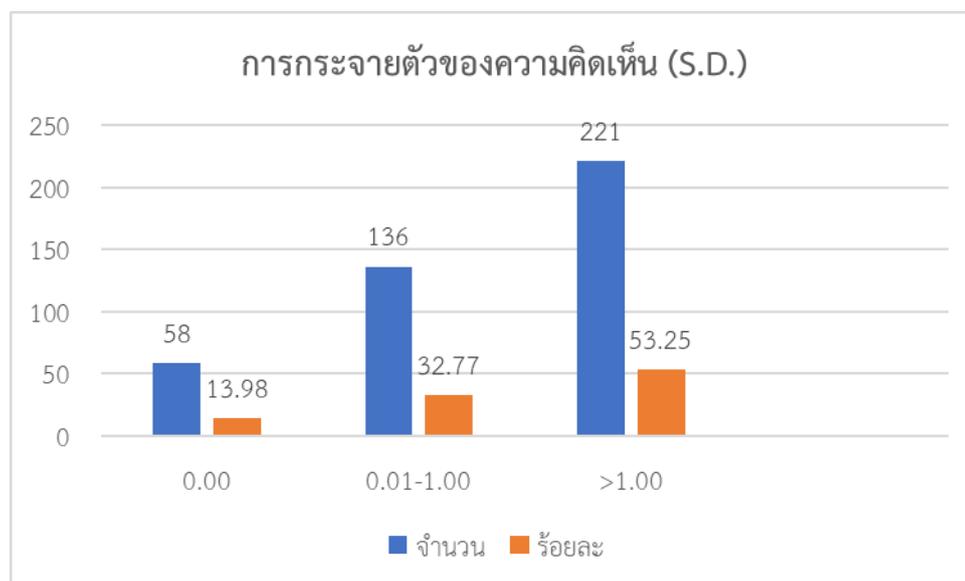
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
0.81 - 1.00	มีความสัมพันธ์กันมาก
0.51 - 0.80	มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
0.21 - 0.50	มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ
0.01 - 0.20	มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก
0.00	ไม่มีความสัมพันธ์กัน

9. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยสามารถนำเสนอตามลำดับของวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

9.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยต่อความชัดเจนของความสัมพัทธ์ทางความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ

ประเด็นความคิดเห็นของผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยต่อความชัดเจนของความสัมพัทธ์ทางความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ นำเสนอด้วยค่าเฉลี่ยพร้อมค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายคำ ปรากฏในภาคผนวก (ตารางที่ 1) และนำเสนอการกระจายความคิดเห็นผ่านค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้วยภาพที่ 1 ด้านล่างนี้

ภาพที่ 1 การกระจายตัวของความคิดเห็น (S.D.)

ผลการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อ 1 ความคิดเห็นของผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยต่อความชัดเจนทางความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ ผลปรากฏว่ามีความคิดเห็นทั้งที่สอดคล้องกันและไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือ มีการกระจายของข้อมูลต่ำหรือกล่าวได้ว่ามีความคิดเห็นที่เหมือนกันหรือสอดคล้องกันที่ค่า S.D. (ค่าการกระจายตัวของข้อมูลที่ออกห่างจากค่าเฉลี่ยกลางของข้อมูล ค่ายิ่งมากแสดงว่ามีการแปรปรวน

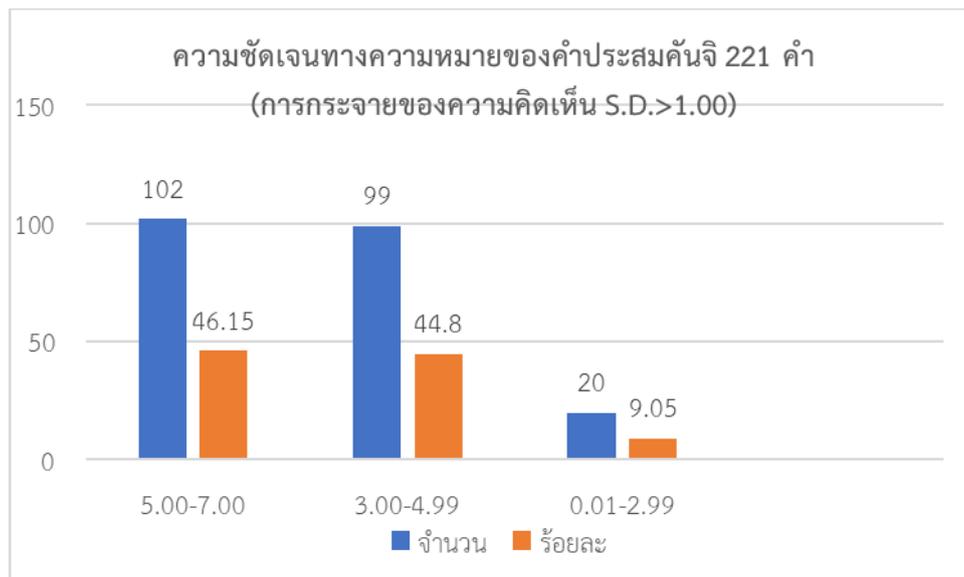
หรือการกระจายของข้อมูลสูง⁷) เท่ากับ 0.00 จำนวน 58 คำ คิดเป็นร้อยละ 13.98 ยกตัวอย่างคำ ได้แก่ 移住 (ลำดับ 8) 異色 (ลำดับ 9) 売場 (ลำดับ 12) 駅前 (ลำดับ 13) 重荷 (ลำดับ 18) 外国 (ลำดับ 23) 学習 (ลำดับ 31) 共存 (ลำดับ 68) 居住 (ลำดับ 73) 血压 (ลำดับ 88) 耕地 (ลำดับ 116) 小鳥 (ลำดับ 125) 再現 (ลำดับ 129) 左右 (ลำดับ 134) 産地 (ลำดับ 140) 時期 (ลำดับ 141) 自身 (ลำดับ 145) 写実 (ลำดับ 159) 社長 (ลำดับ 160) 車内 (ลำดับ 161) 集合 (ลำดับ 164) 純潔 (ลำดับ 180) 使用 (ลำดับ 182) 職権 (ลำดับ 198) 人体 (ลำดับ 204) 水泳 (ลำดับ 209) 製作 (ลำดับ 215) 政策 (ลำดับ 216) 製図 (ลำดับ 217) 製品 (ลำดับ 222) 組織 (ลำดับ 248) 存在 (ลำดับ 249) 立場 (ลำดับ 264) และ 他人 (ลำดับ 265) โดยเกือบทุกคำมีค่าเฉลี่ยความชัดเจนระดับ 5.00-7.00 ยกเว้นคำ 組織 (ลำดับ 248) และ 勉強 (ลำดับ 355) ที่มีค่าเฉลี่ยความชัดเจนในระดับ 3.00-4.99 เมื่อพิจารณาภาพรวมของทั้ง 58 คำสามารถกล่าวได้ว่าผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรและคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำมีความสัมพันธ์ทางความหมายในระดับชัดเจนสูงสุด

นอกจากนี้ ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยยังมีความคิดเห็นแบบค่อนข้างสอดคล้องกล่าวคือ มีการกระจายของข้อมูลที่มีค่า S.D. ระหว่าง 0.01-1.00 จำนวน 136 คำ คิดเป็นร้อยละ 32.77 ยกตัวอย่างคำ ได้แก่ 愛情 (ลำดับ 1) 悪化 (ลำดับ 2) 医師 (ลำดับ 6) 位置 (ลำดับ 10) 延長 (ลำดับ 17) 外觀 (ลำดับ 20) 改正 (ลำดับ 24) 開発 (ลำดับ 26) 家計 (ลำดับ 33) 完成 (ลำดับ 44) 完全 (ลำดับ 46) 機関 (ลำดับ 49) 議題 (ลำดับ 54) 休業 (ลำดับ 62) 競争 (ลำดับ 67) 近代 (ลำดับ 78) 計画 (ลำดับ 82) 計算 (ลำดับ 85) 芸術 (ลำดับ 86) 敬礼 (ลำดับ 87) 決議 (ลำดับ 89) 欠損 (ลำดับ 90) 決定 (ลำดับ 91) 原因 (ลำดับ 92) และ 言明 (ลำดับ 99)

ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยมีความคิดเห็นต่อความชัดเจนทางความสัมพันธ์ของความหมายแตกต่างกันหรือไม่สอดคล้องกันมากกว่าร้อยละ 53.25 โดยคำที่มีค่า S.D. มากกว่า 1 มีมากถึง 221 คำ ในจำนวน 221 คำ มีค่าที่มีค่า S.D. มากกว่า 3 จำนวน 16 คำ ได้แก่ คำ 家内 (ลำดับ 40) 基地 (ลำดับ 55) 基調 (ลำดับ 56) 寄付 (ลำดับ 57) 航空 (ลำดับ 104) 子分 (ลำดับ 126) 多少 (ลำดับ 263) 特別 (ลำดับ 300) 内容 (ลำดับ 304) 名前 (ลำดับ 305) 不足 (ลำดับ 344) 無理 (ลำดับ 374) 名称 (ลำดับ 378) 目的 (ลำดับ 381) 門前 (ลำดับ 382) และ 寄席 (ลำดับ 397) แสดงว่าคำเหล่านี้มีความคิดเห็นที่หลากหลายกระจายตัวในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับ 1 ถึงระดับ 7

จากข้อมูลเชิงสถิติ การกระจายตัวของความคิดเห็น (S.D.) ภาพรวมอาจกล่าวได้ว่า แม้จะมีความสอดคล้องของความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันถึงร้อยละ 13.98 และ 32.77 แต่มีความคิดเห็นต่อความชัดเจนทางความหมายแตกต่างกันหรือไม่สอดคล้องกันมากกว่าร้อยละ 53.25 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยค่อนข้างมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในกลุ่มคำประสมคันจิ 2 อักษรจำนวน 221 คำ

⁷ การแปลค่าการวัดการกระจายของข้อมูลด้วยค่า S.D. อ้างอิงประกอบ กรรณสูต (2542, น. 71)

ภาพที่ 2 ความชัดเจนทางความหมายของคำประสมคันจิ 221 คำ

จากภาพที่ 2 คำประสมคันจิ 2 อักษรจำนวน 221 คำที่มีความคิดเห็นกระจายไม่สอดคล้องตรงกันมีความชัดเจนทางความหมายระหว่างคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำที่ค่าเฉลี่ยระดับ 5.00-7.00 และ 3.00-4.99 โดยคิดเป็นร้อยละ 46.15 และ 44.8 ตามลำดับ ในขณะที่มีคำประสมคันจิ 2 อักษรเพียงแค่ 20 คำ (ร้อยละ 9.05) ที่มีความชัดเจนทางความหมายระหว่าง 0.01-2.99

จากผลการวิจัยที่ได้ข้างต้น สามารถอธิบายได้ว่ากลุ่มคำเหล่านี้ส่วนใหญ่สามารถคาดคะเนความหมายได้จากตัวอักษรที่เป็นส่วนประกอบของคำ จึงถูกประเมินในระดับสูงและค่อนข้างสูง แต่ระดับคะแนนที่ได้มีความแตกต่างกันระหว่างระดับ 1 ถึงระดับ 7 ซึ่งตีความได้ว่ากลุ่มคำประสมคันจิ 2 อักษร จำนวน 221 คำนี้ ความหมายของอักษรคันจิแต่ละอักษรยังไม่ชัดเจนมากพอที่จะทำให้ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยประเมินไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้ค่า S.D. มีค่าค่อนข้างสูงมากเกินเกณฑ์ 1.00 เช่น คำประสมคันจิคำว่า 海外 (ลำดับที่ 19 ความชัดเจน = 4.00 ค่า S.D. = 2.65) ที่มีความหมายว่าต่างประเทศ แต่เมื่อพิจารณาตัวอักษรคันจิที่เป็นส่วนประกอบแต่ละตัวอักษร ไม่ได้มีตัวอักษรใดที่สื่อความหมายถึงต่างประเทศ (海 ความหมายคือทะเล ส่วน 外 ความหมายคือภายนอก) หรือแม้ว่าจะแปลความหมายทั้งสองตัวอักษรรวมกันก็แปลตามตัวอักษรได้ว่า ภายนอกทะเล ในขณะที่ค่าแปลของ 海外 ในพจนานุกรมหรือที่ผู้เรียนภาษาเข้าใจมีนัยความหมายที่แตกต่างคือต่างประเทศ หรือคำประสมคันจิคำว่า 科学 (ลำดับที่ 32 ความชัดเจน = 2.67 ค่า S.D. = 2.08) ที่มีความหมายว่าวิทยาศาสตร์ แต่เมื่อพิจารณาคันจิที่เป็นส่วนประกอบแต่ละตัวอักษรมีเพียงอักษรคันจิ 学 ที่มีความหมายว่า เรียน ศึกษา ศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของคำประสมคันจิคำว่า 科学 แต่อักษรคันจิ 科 ไม่มีความหมายสื่อถึงวิทยาศาสตร์โดยตรง (ความหมายตามพจนานุกรมคือ สาขาวิชา แผนกวิชา การกระทำผิด)

จากความไม่ชัดเจนของความหมายของคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำจึงทำให้ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยมีความคิดเห็นที่กระจายตัวไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือสอดคล้องกัน เหตุผลหนึ่งที่ส่งผลต่อความไม่ชัดเจน

ข้างต้นคือ การใช้คำเชิงความหมายอุปมา (比喻) โดยลักษณะการอุปมาหรือชนิดของการอุปมามีหลายชนิด ชนิดของอุปมาใดส่งผลต่อความชัดเจนของความหมายคั่นจิหรือคำประสมคั่นจิจำเป็นต้องศึกษารายคำ ยกตัวอย่างที่เห็นภาพชัดเจนคือ กรณีคำประสมคั่นจิ 2 อักษรคำว่า 海外 ที่มีความหมายตามตัวอักษรว่า “ภายนอกทะเล” โดยทะเลถูกอุปมาเสมือนว่าเป็นประเทศญี่ปุ่น (ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ล้อมรอบด้วยทะเล) ดังนั้นภายนอกทะเลจึงถูกอุปมาเป็นพื้นที่อื่นที่ไม่ใช่ประเทศญี่ปุ่นหรือเทียบเท่าพื้นที่ต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ ค่าความชัดเจนทางความหมายของคำประสมคั่นจิ 海外 จึงมีการกระจายของความคิดเห็นสูง และความชัดเจนของความหมายอยู่ในระดับปานกลาง

9.2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของเจ้าของภาษากับผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย ต่อความสัมพันธ์ทางความหมายของคำประสมคั่นจิ 2 อักษรกับคั่นจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ

วัตถุประสงค์อีกประการหนึ่งคือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของเจ้าของภาษากับผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยต่อความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายของคำประสมคั่นจิ 2 อักษรกับคั่นจิที่เป็นส่วนประกอบของคำจำนวน 415 คำ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล 2 ชุดได้ผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความคิดเห็นต่อความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายของคำประสมคั่นจิ 2 อักษรกับคั่นจิที่เป็นส่วนประกอบของคำของเจ้าของภาษากับผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

	r	p
เจ้าของภาษา	.646**	.000
ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย		

** $p < .01$

จากตารางที่ 5 พบว่าความคิดเห็นต่อความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายของคำประสมคั่นจิ 2 อักษรกับคั่นจิที่เป็นส่วนประกอบของคำของเจ้าของภาษากับผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางเดียวกันที่ $r = 0.646$ ($df = 12$, $p < 0.01$)

ความคิดเห็นของผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยต่อความชัดเจนทางความหมายของคำประสมคั่นจิ 2 อักษรกับคั่นจิที่เป็นส่วนประกอบของคำพบค่าที่มีค่าเฉลี่ย 5.00-7.00 มีจำนวน 260 คำ (จำนวนคำของเจ้าของภาษา 174 คำ) ค่าเฉลี่ย 3.00-4.99 มีจำนวน 130 คำ (จำนวนคำของเจ้าของภาษา 220 คำ) ค่าเฉลี่ย 0.01-2.99 มีจำนวน 25 คำ (จำนวนคำของเจ้าของภาษา 19 คำ) จากจำนวนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยมีแนวโน้มคิดเห็นเช่นเดียวกับเจ้าของภาษาว่าค่าส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำประสมคั่นจิ 2 อักษรกับคั่นจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ โดยสามารถคาดคะเนความหมายได้ค่อนข้างชัดเจนจากค่าเฉลี่ยระหว่าง 5.00-7.00 มากถึง 260 คำ ในขณะที่เจ้าของภาษาประเมินเพียง 174 คำ ในทางตรงข้ามเจ้าของภาษาประเมินค่ามากถึง 220 คำว่ามีค่าเฉลี่ยระดับ 3.00-4.99 ซึ่งเป็นระดับปานกลาง และประเมิน

คำ 19 คำเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ไม่ชัดเจน ในขณะที่ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยประเมินมากถึง 25 คำ ทั้งนี้ จัดกลุ่มคำตามผลความคิดเห็นของผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มความคิดเห็นว่าชัดเจน ระดับ 5.00-7.00 ระดับ 3.00-4.99 และระดับ 0.01-2.99 เพื่อเปรียบเทียบกับตารางที่ 1-3 ของ 川上 (2018) ได้ดังนี้

ตารางที่ 6 คำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำที่มีความชัดเจนทางความหมายค่าเฉลี่ย 5.00-7.00 (ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย)

愛情	着物	向上	写真	人体	*相談	同性	不在	有利
悪化	休業	行進	社長	身边	存在	同様	*夫人	*由来
*安全	*休息	*功績	車内	進歩	対応	読者	*不足	*容器
*意外	*教員	耕地	収益	*心理	*大作	独立	*不満	要求
*医師	境界	行動	就業	水泳	*大事	土地	分配	*洋服
*意識	競争	幸福	集合	推測	*対談	肉体	分別	*予期
移住	共存	公平	終始	数字	*代表	*日記	平均	*予定
*異色	兄弟	交友	就職	政界	題名	農業	変化	理解
*位置	*業務	個人	*手術	成功	対面	*博士	*返事	*理想
売場	居住	国家	出演	製作	代用	*白昼	防止	理由
駅前	*気力	*国会	出動	政策	*立場	*馬券	*放送	両親
演技	*近代	*個展	出品	製図	他人	*破産	法則	旅行
延長	苦勞	小鳥	取得	生存	短期	*発見	豊富	*臨時
重荷	計算	*今夜	*需要	*精度	男女	*発信	法律	*歴史
外観	芸術	*在学	純潔	*製品	男性	発生	保温	*列車
海軍	敬礼	再現	使用	*成分	*地点	*発表	*毎日	連続
外国	血压	最高	*常識	接近	調査	*半面	*満足	老人
改正	*決議	再生	*承知	説明	直接	飛行	未知	論争
外部	欠損	*作業	*少年	*全国	*直面	*火花	*民族	話題
学習	決定	左右	商売	戦術	著者	*費用	無知	絵具
過去	原因	*産業	消費	*専属	*著名	*病院	明確	
家族	*元氣	産地	*条約	全体	追加	評価	*名作	
可能	*現実	時期	除外	選定	*適度	*病氣	名称	
*感覚	建設	自身	除去	先頭	*手首	表現	*明白	
完成	*現代	*自信	食事	*専門	*電氣	表面	門前	
*完全	*言明	指数	*諸国	前夜	*電車	品種	*野球	
気温	*工藝	実現	初心	全力	同意	*風景	*役員	
*機械	*高校	失敗	*所属	*総会	同感	夫婦	*役所	
*期日	*広告	指導	職権	*創刊	*投資	*不覚	*有償	
基本	*工事	*事務	自立	早春	同時	*付近	*有名	

จากตารางที่ 6 จำนวนคำทั้งหมด 260 คำ โดยเป็นจำนวนที่มากกว่าตารางที่ 1 ที่มีจำนวนเพียง 174 คำ ในขณะที่คำที่มีเครื่องหมายดอกจันคือคำที่เจ้าของภาษาประเมินความชัดเจนของคำในระดั 3.00-4.99 (ปานกลาง) แต่ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยประเมินความชัดเจนทางความหมายที่ระดับ 5.00-7.00 (มาก) ส่วนคำที่ไม่มีเครื่องหมายดอกจันกำกับคือคำที่ทั้งผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยและเจ้าของภาษามีความคิดเห็นตรงกันว่ามีความชัดเจนของคำเฉลี่ยในระดั 5.00-7.00 เหมือนกัน

ตารางที่ 7 คำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำที่มีความชัดเจนทางความหมายค่าเฉลี่ย
3.00-4.99 (ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย)

*安定	寄付	光景	*主観	*草案	*苦手	*息子
印象	規約	口実	主眼	相当	日課	無理
*海外	*逆転	構成	主義	組織	*熱帯	名手
*解決	教授	子分	首相	対象	*農家	*綿花
*解説	興味	作家	*主人	態度	配合	目的
回復	教養	*参加	主張	大変	配色	浴衣
*拡張	銀行	参考	準備	対立	発達	*様子
課税	*金銭	参照	上演	多少	判断	寄席
課題	金属	残高	条件	*着色	判例	流行
学会	具体	資産	精進	調達	*貧弱	理論
家内	組合	市場	所得	定員	*武力	
幹事	計画	次第	処理	*田園	文体	
関税	経験	下町	資料	伝統	*文通	
機関	*原型	自重	人物	電話	平然	
気候	健康	自白	性格	登場	勉強	
記事	*原料	*始末	精製	道楽	返済	
議事	強引	*地味	成績	特別	編集	
*議題	効果	視野	責任	*土手	包帯	
基地	講義	写生	世相	内容	保険	
基調	*航空	従来	*船長	名前	本場	

จากตารางที่ 7 จำนวนคำทั้งหมด 130 คำ โดยเป็นจำนวนที่น้อยกว่าตารางที่ 2 ที่มีจำนวนมากถึง 220 คำ โดยคำที่มีเครื่องหมายดอกจันคือคำที่เจ้าของภาษาประเมินความชัดเจนทางความหมายที่ระดับ 5.00-7.00 แต่ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยประเมินในระดับ 3.00-4.99 ส่วนคำที่ไม่มีเครื่องหมายดอกจันกำกับคือคำที่ทั้งผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยและเจ้าของภาษามีความคิดเห็นตรงกันว่ามีความชัดเจนของความหมายค่าเฉลี่ยในระดับ 3.00-4.99 เหมือนกัน

ตารางที่ 8 คำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำที่มีความชัดเจนทางความหมายค่าเฉลี่ย
0.01-2.99 (ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย)

*会积	積極	*科学	世話	勝手	*調味	油断	利息	神経
*人気	*開発	*家計	*全然	大切	*調理	景气	立派	
*公算	*化学	*絶対	*文庫	調子	*調和	*当然	料理	

จากตารางที่ 8 จำนวนคำทั้งหมด 25 คำ โดยเป็นจำนวนที่มากกว่าตารางที่ 3 ที่มีจำนวนเพียง 19 คำ โดยคำที่ไม่มีเครื่องหมายดอกจันกำกับเป็นคำที่ทั้งผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยและเจ้าของภาษามีความคิดเห็นตรงกันว่ามีความชัดเจนของความหมายค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกัน คือ 0.01-2.99 ได้แก่คำ 積極、世話、勝手、大切、調子、油断、景气、利息、立派、料理、神経

คำที่ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยประเมินในกลุ่มนี้ที่แตกต่างกับเจ้าของภาษา คือ 会积、人気、公算、開発、化学、科学、家計、絶対、全然、文庫、調味、調理、調和、当然 ซึ่งเป็นกลุ่มคำที่เจ้าของภาษาประเมินในระดับ 3.00-4.99

ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า หากคำประสมคันจิประกอบด้วยอักษรคันจิที่มีความหมายชัดเจนเชื่อมโยงกับคำที่รู้จักก่อนหน้า และเมื่อรวมกันแล้วความหมายของคำไม่เปลี่ยนไปจาก ความหมายของอักษรคันจินั้นก็จะประเมินคะแนนในระดับสูงคือ 6 หรือ 7 เช่นคำว่า 数字 ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่น ชาวไทยประเมินความชัดเจนที่ค่าเฉลี่ย 6.67 ในขณะที่เจ้าของภาษาประเมินอยู่ที่ค่าเฉลี่ย 5.67 หรือคำว่า 政策 ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยประเมินความชัดเจนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.00 ในขณะที่เจ้าของภาษาประเมินค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.11 ส่วนคำที่ประเมินในระดับกลาง ๆ เช่น 全体 ที่มีค่าเฉลี่ยทั้งจากผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยและเจ้าของภาษา อยู่ที่เท่ากับ 5.00 จากการสัมภาษณ์ได้รับข้อมูลว่า เพราะความหมายสามารถแปลได้มากกว่าหนึ่งความหมาย จากอักษรคันจิ 体 ที่มีความหมายว่าร่างกาย รูปแบบ และตัว ทำให้อาจแปลได้ทั้งความหมาย “ทั้งหมด” และ “ทั้งร่างกาย” หรือ “ทั้งตัว” จึงประเมินความหมายไปกลาง ๆ คือ ค่อนข้างเห็นด้วย มากกว่าที่จะประเมินว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในกรณีคำที่ประเมินไม่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างยี่งั้นเป็นเพราะอักษรคันจิบางอักษรแม้ เชื่อมโยงความหมายได้ในบางกรณี เช่น 調 ใน 調査 ที่มีค่าเฉลี่ยความชัดเจนของความหมายสูง แต่กรณีคำ 調子 (ค่าเฉลี่ย 1.33 : 2.91) 調達 (ค่าเฉลี่ย 3.33 : 3.38) 調味 (ค่าเฉลี่ย 2.67 : 4.60) 調理 (ค่าเฉลี่ย 2.33 : 3.21) กลับมีค่าเฉลี่ยต่ำทั้งจากการประเมินของผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยและเจ้าของภาษา เพราะความหมายของคันจิ 調 ในคำประสมคันจิเหล่านี้ไม่ชัดเจนเท่ากับ ความหมายของคันจิ 調 ที่อยู่ในคำ 調査 ทั้งนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ยังให้ ข้อมูลว่ามีบางคำที่ต้องอาศัยการเปิดพจนานุกรมเพราะไม่แน่ใจความหมายของอักษรคันจิบางอักษร โดยให้ ความคิดเห็นว่าคำอธิบายหลักเกณฑ์การแบ่งความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายของ 本多 (2017) ที่ให้ไว้ประกอบการพิจารณาเป็นประโยชน์ ช่วยให้การแสดงความคิดเห็นมีหลักหรือแนวทางในการประเมินที่ เป็นรูปธรรม

จากผลที่ได้ทั้ง 2 ชุดข้อมูลมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงกล่าวได้ว่า ฐานข้อมูลคำประสมคันจิ 2 อักษรดังกล่าวสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนการคาดคะเนความหมายของ คำจากคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำได้ โดยใช้การแบ่งประเภทความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมาย ของ 本多 (2017) ประกอบการอธิบาย เพราะผลการทวนสอบความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมาย ของคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่น ชาวไทยประเมินโดยอ้างอิงการแบ่งประเภทของ 本多 (2017) ในการตอบแบบสอบถาม ดังนั้นผลในตารางที่ 1-3 และตารางที่ 6-8 จึงมีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในการสอนจึงเลือกคำ ที่มีค่าเฉลี่ยความชัดเจนสูงกลุ่มค่าเฉลี่ย 5.00-7.00 ประกอบการทำแบบฝึกการคาดคะเนความหมายคำได้ แต่ทั้งนี้ต้องใช้การแบ่งประเภทของ 本多 ประกอบด้วยเพื่อให้เข้าใจว่าคันจิที่เป็นส่วนประกอบเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วย ในการคาดคะเนความหมายคำ และการใช้พจนานุกรมคันจิก็น่ามีส่วนสำคัญช่วยให้ประเมินความคิดเห็นได้ง่ายขึ้น

10. สรุป

งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยต่อความชัดเจนทางความหมายของ คำประสมคันจิ 2 อักษรส่วนใหญ่มีการกระจายตัวหรือกล่าวได้ว่ามีความสอดคล้องกันต่ำเมื่อพิจารณาจาก

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายคำ แม้ว่าจะเข้าใจความหมายของคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ แต่หลายครั้ง ความหมายของทั้งคำมีนัยความหมายที่กว้างกว่าความหมายของคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยกับเจ้าของภาษาพบว่าความคิดเห็นต่อความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำเป็นไปในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง ข้อมูลในตารางที่ 6-8 เป็นชุดข้อมูลคำประสมคันจิ 2 อักษรที่ได้จากมุมมองความคิดเห็นของผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย ทั้งนี้ สามารถนำข้อมูลคำประสมคันจิที่ได้ไปพัฒนาเป็นฐานข้อมูลคำประสมคันจิ 2 อักษรที่สามารถแปลความหมายของคำได้จากคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ ฐานข้อมูลคำประสมคันจิ 2 อักษรดังกล่าวสามารถคัดคำที่ทั้งเจ้าของภาษาและผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยมีความเห็นสอดคล้องกัน (คำที่ไม่มีเครื่องหมายดอกจันกำกับในตารางที่ 6-8) ไปปรับใช้เป็นเนื้อหาในการสอนการคาดคะเนความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรจากคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำได้ ผลจากงานวิจัยนี้และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแสดงถึงความสำคัญของการเข้าใจความหมายอักษรคันจิแต่ละอักษร เพื่อเชื่อมโยงสู่การคาดคะเนความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษร จึงกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนคันจิรายอักษรมีความสำคัญเทียบเท่ากับการเรียนรู้คำศัพท์เป็นคำ ๆ เช่นกัน

รายการอ้างอิง

- ชนัญญ์ธร รุ่งธัญญ์นิธิธรรม. (2555). การศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.
วารสารญี่ปุ่นศึกษา, 28(2), 58-69.
- บุษบา บรรจงมณี. (2561). ความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การเรียนรู้ของนักเรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย: เปรียบเทียบ
ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้สอนและผู้เรียน. วารสารเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษา, 8(2), 77-94.
- ประคอง วรรณสุต. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ปาจริย์ วิวัฒน์ปฐมพี. (2560). การศึกษาการใช้แผนผังเชื่อมโยงคันจิในการเรียนการสอนคันจิ สำหรับผู้เรียนชาว
ไทยในระดับกลางตอนต้น. วารสารเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษา, 7(1), 51-65.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม. (n.d.). ระบบพิจารณาความสอดคล้อง
ของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (CHE Curriculum Online: CHECO). [http://checo.mhesi.go.th/](http://checo.mhesi.go.th/Best)
Best, J. W. (1977). *Research in Education* (3rd ed). Prentice – Hall Inc.
- Chaiyakhetanang, S. (2008). 「タイ国内における初級タイ人学習者の漢字意識」 『日本語教育国際
シンポジウム「東南アジアにおける日本語教育の展望」』, 49-53.
- ヴィモンヴィタヤーチャーラッター. (2014). 「タイ人初級日本語学習者の漢字学習に関する事例
研究—漢字の自由記述課題の結果から—」 『JSL 漢字学習研究会 誌』 (6), 36-43.
- 海保博之・ハットトワ・ガヤトゥリ. (2001). 「非漢字圏日本語学習者に対する効果的な漢字学習に
ついての認知心理学からの提言」 『筑波大学心理学研究』 (23), 53-57.
- 川上正浩. (2018). 「漢字二字熟語の意味とそれを構成する漢字の意味との関連性 (透明性) データ
ベースの構築」 『大阪樟蔭女子大学研究紀要』 8, 19-28.
- 栗原由加. (2019). 「日本語学習者の漢字習得プロセスについて考える—タイの非漢字系学習者への
アンケート調査を通じて—」 『神戸学院大学グローバル・コミュニケーション学会紀要』 4, 17-28.
- 桑原陽子. (2009). 「漢字未知語の意味推測に及ぼす語構成の影響—中上級非漢字系日本語学習者の
ケーススタディより—」 『福井大学留学生センター紀要』 (4), 21-30.
- 桑原陽子. (2012). 「漢字 2 字熟語の意味推測に及ぼす語構成に関する知識の影響 : 主要部の位置と
の関わりから」 『福井大学留学生センター紀要』 (7), 1-10.
- 桑原陽子. (2013). 「漢字 2 字熟語の意味の透明性の調査」 『福井大学留学生センター紀要』 (8), 1-13.
- 佐々木良造・尾沼玄也・上野亮一. (2008). 「タイ人日本語学習者の作文にみられた漢字の書き誤り
—書き誤り率と学習期間及び漢字テストの成績の関係を中心に—」 『日本語教育国際シンポ
ジウム「東南アジアにおける日本語教育の展望」』, 39-43.
- 本多由美子. (2017). 「二字漢語における語の透明性—コーパスを用いた語と構成漢字の分析—」
『軽量国語学』 31(1), 1-19.
- 文部科学省. (2017). 『小学校学習指導要領 (平成 29 年告示) 解説 国語編』
https://www.mext.go.jp/a_menu/shotou/new-cs/1387014.htm

ภาคผนวก

ตารางที่ 1 ตารางค่าเฉลี่ยความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายของคำประสมคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ
(ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย)

แบบสอบถามชุดที่ 1 คำลำดับที่ 1-104				แบบสอบถามชุดที่ 2 คำลำดับที่ 105-208				แบบสอบถามชุดที่ 3 คำลำดับที่ 209-312				แบบสอบถามชุดที่ 4 คำลำดับที่ 313-415			
ลำดับ	คำ	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ	คำ	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ	คำ	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ	คำ	ค่าเฉลี่ย	SD
1	愛情	6.67	0.58	105	光景	3.00	1.73	209	水泳	7.00	0.00	313	農業	7.00	0.00
2	悪化	6.67	0.58	106	工芸	6.67	0.58	210	推測	5.67	1.53	314	配合	4.67	0.58
3	安全	5.00	2.65	107	高校	6.67	0.58	211	数字	6.67	0.58	315	配色	4.33	0.58
4	安定	4.67	2.52	108	広告	6.00	1.73	212	政界	6.67	0.58	316	博士	6.67	0.58
5	意外	5.67	1.53	109	公算	2.33	1.53	213	性格	4.00	2.65	317	白昼	5.67	1.15
6	医師	5.67	0.58	110	工事	5.33	0.58	214	成功	6.33	0.58	318	馬券	6.33	1.15
7	意識	5.00	2.00	111	口実	3.67	2.31	215	製作	7.00	0.00	319	破産	5.00	0.00
8	移住	7.00	0.00	112	向上	6.67	0.58	216	政策	7.00	0.00	320	発見	5.67	1.15
9	異色	7.00	0.00	113	行進	6.33	1.15	217	製図	7.00	0.00	321	発信	6.67	0.58
10	位置	5.33	0.58	114	構成	4.67	0.58	218	精製	4.67	2.52	322	発生	6.33	1.15
11	印象	4.00	2.65	115	功績	6.00	1.00	219	成績	4.33	2.89	323	発達	4.67	1.53
12	売場	7.00	0.00	116	耕地	7.00	0.00	220	生存	5.67	1.15	324	発表	6.00	1.00
13	駅前	7.00	0.00	117	行動	5.33	1.53	221	精度	5.33	1.53	325	判断	3.33	1.15
14	会釈	2.67	2.08	118	幸福	6.00	1.73	222	製品	7.00	0.00	326	半面	6.67	0.58
15	絵具	6.00	1.00	119	公平	5.33	1.15	223	成分	5.67	1.53	327	判例	4.33	0.58
16	演技	5.67	1.15	120	交友	6.67	0.58	224	責任	4.67	1.15	328	飛行	6.67	0.58
17	延長	6.33	0.58	121	個人	6.67	0.58	225	世相	3.67	2.52	329	火花	6.33	1.15
18	重荷	7.00	0.00	122	国家	5.33	1.53	226	積極	2.00	1.00	330	費用	6.67	0.58
19	海外	4.00	2.65	123	国会	6.00	1.00	227	接近	6.33	0.58	331	病院	6.33	0.58
20	外觀	6.67	0.58	124	個展	6.67	0.58	228	絶対	2.67	1.53	332	評価	5.33	0.58
21	海軍	5.00	2.00	125	小鳥	7.00	0.00	229	説明	6.33	0.58	333	病気	6.67	0.58
22	解決	3.33	1.15	126	子分	4.67	3.21	230	世話	2.33	2.31	334	表現	5.33	1.53
23	外国	7.00	0.00	127	今夜	6.67	0.58	231	全国	5.33	1.53	335	表面	5.00	2.00
24	改正	6.67	0.58	128	在学	6.33	1.15	232	戦術	6.33	0.58	336	貧弱	4.67	1.53
25	解説	4.00	2.65	129	再現	7.00	0.00	233	全然	2.67	1.53	337	品種	6.33	1.15
26	開発	1.67	0.58	130	最高	6.67	0.58	234	専属	5.67	1.53	338	風景	5.33	1.15
27	外部	5.33	2.89	131	再生	5.00	2.65	235	全体	5.00	1.00	339	夫婦	6.67	0.58
28	回復	3.00	1.73	132	作業	5.67	1.53	236	船長	4.33	0.58	340	不覚	6.33	1.15
29	化学	2.67	2.08	133	作家	3.67	1.53	237	選定	6.00	1.00	341	付近	6.00	1.00
30	科学	2.67	2.08	134	左右	7.00	0.00	238	先頭	5.33	1.15	342	不在	7.00	0.00
31	学習	7.00	0.00	135	参加	4.33	2.08	239	専門	5.33	1.53	343	夫人	5.67	2.31
32	拡張	4.33	2.08	136	産業	6.33	0.58	240	前夜	5.33	1.53	344	不足	5.00	3.46
33	家計	2.33	0.58	137	参考	4.33	1.53	241	全力	6.67	0.58	345	不満	6.67	0.58

แบบสอบถามชุดที่ 1 คำลำดับที่ 1-104				แบบสอบถามชุดที่ 2 คำลำดับที่ 105-208				แบบสอบถามชุดที่ 3 คำลำดับที่ 209-312				แบบสอบถามชุดที่ 4 คำลำดับที่ 313-415			
ลำดับ	คำ	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ	คำ	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ	คำ	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ	คำ	ค่าเฉลี่ย	SD
34	過去	5.67	1.15	138	参照	4.00	1.00	242	草案	3.67	2.52	346	武力	4.33	2.52
35	課税	3.67	1.15	139	残高	3.33	2.08	243	総会	6.67	0.58	347	文庫	2.67	0.58
36	家族	5.67	1.53	140	産地	7.00	0.00	244	創刊	6.00	1.00	348	文体	4.33	2.52
37	課題	4.00	1.00	141	時期	7.00	0.00	245	早春	5.00	2.65	349	文通	4.33	1.53
38	学会	4.67	1.53	142	資産	4.67	0.58	246	相談	6.00	1.73	350	分配	6.33	0.58
39	勝手	2.67	2.08	143	市場	4.00	2.65	247	相当	3.67	2.31	351	分別	6.67	0.58
40	家内	3.33	3.21	144	自身	7.00	0.00	248	組織	4.00	0.00	352	平均	5.33	1.53
41	可能	6.33	1.15	145	自信	6.67	0.58	249	存在	7.00	0.00	353	平然	3.00	1.00
42	感觉	5.67	1.53	146	指数	5.67	0.58	250	対応	5.33	1.15	354	変化	6.67	0.58
43	幹事	3.33	1.53	147	次第	4.67	0.58	251	大作	5.67	2.31	355	勉強	4.00	0.00
44	完成	5.33	0.58	148	下町	4.67	1.15	252	大事	6.33	0.58	356	返済	4.33	2.52
45	関税	3.67	1.53	149	自重	4.67	2.52	253	対象	3.00	1.73	357	返事	5.67	1.53
46	完全	5.67	0.58	150	実現	6.33	1.15	254	大切	2.67	1.53	358	編集	4.67	1.15
47	气温	6.00	1.00	151	失敗	6.00	1.00	255	対談	6.33	1.15	359	防止	5.33	1.53
48	機械	5.00	1.00	152	指導	6.33	1.15	256	態度	4.67	0.58	360	放送	5.00	2.65
49	機関	4.67	0.58	153	自白	3.33	0.58	257	代表	5.00	1.73	361	法則	7.00	0.00
50	气候	3.33	1.53	154	始末	3.33	1.53	258	大変	3.33	2.52	362	包帯	3.00	2.65
51	記事	4.00	2.65	155	地味	3.00	1.00	259	題名	5.67	1.53	363	豊富	6.33	1.15
52	議事	3.33	2.08	156	事務	6.00	1.00	260	対面	5.67	0.58	364	法律	7.00	0.00
53	期日	6.00	1.00	157	視野	3.00	1.00	261	代用	6.00	1.73	365	保温	7.00	0.00
54	議題	4.67	0.58	158	写実	6.00	0.00	262	対立	4.33	2.52	366	保険	3.33	2.52
55	基地	4.67	3.21	159	写生	4.33	2.08	263	多少	4.67	3.21	367	本場	4.00	2.00
56	基調	4.33	3.06	160	社長	7.00	0.00	264	立場	7.00	0.00	368	毎日	7.00	0.00
57	寄付	4.00	3.00	161	車内	7.00	0.00	265	他人	7.00	0.00	369	満足	5.00	2.00
58	基本	5.67	1.53	162	収益	6.00	1.00	266	短期	7.00	0.00	370	未知	7.00	0.00
59	着物	5.67	1.53	163	就業	5.67	1.15	267	男女	7.00	0.00	371	民族	6.33	1.15
60	規約	3.67	1.53	164	集合	7.00	0.00	268	男性	6.67	0.58	372	息子	4.00	1.00
61	逆転	3.67	2.89	165	終始	6.00	1.00	269	地点	5.00	1.00	373	無知	7.00	0.00
62	休業	6.67	0.58	166	就職	5.67	0.58	270	着色	3.33	1.15	374	無理	3.33	3.21
63	休息	5.00	2.65	167	従来	4.00	2.65	271	調査	7.00	0.00	375	明確	7.00	0.00
64	教員	6.33	1.15	168	主観	4.33	1.15	272	調子	1.33	0.58	376	名作	6.33	1.15
65	境界	5.33	1.53	169	主眼	4.33	1.53	273	調達	3.33	2.08	377	名手	4.00	2.65
66	教授	4.67	1.53	170	主義	4.67	2.52	274	調味	2.67	1.53	378	名称	5.00	3.46
67	競争	5.33	0.58	171	手術	5.67	1.53	275	調理	2.33	1.15	379	明白	5.00	1.73
68	共存	7.00	0.00	172	首相	3.00	2.00	276	調和	2.00	1.00	380	綿花	4.67	2.08
69	兄弟	6.00	1.00	173	主人	4.67	1.53	277	直接	6.33	1.15	381	目的	4.00	3.00
70	興味	3.00	1.73	174	主張	3.33	1.53	278	直面	6.33	1.15	382	門前	5.00	3.46
71	業務	5.00	2.65	175	出演	6.33	1.15	279	著者	7.00	0.00	383	野球	5.33	1.53

การทวนสอบความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำประสมคันจิ 2 อักษร
กับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำจากมุมมองผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

แบบสอบถามชุดที่ 1 คำลำดับที่ 1-104				แบบสอบถามชุดที่ 2 คำลำดับที่ 105-208				แบบสอบถามชุดที่ 3 คำลำดับที่ 209-312				แบบสอบถามชุดที่ 4 คำลำดับที่ 313-415			
ลำดับ	คำ	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ	คำ	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ	คำ	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ	คำ	ค่าเฉลี่ย	SD
72	教養	4.00	2.00	176	出勤	6.33	0.58	280	著名	6.00	1.73	384	役員	6.33	1.15
73	居住	7.00	0.00	177	出品	6.00	1.00	281	追加	6.67	0.58	385	役所	5.33	1.53
74	氣力	5.67	1.15	178	取得	6.33	1.15	282	定員	4.67	1.15	386	有償	6.00	1.00
75	銀行	3.00	1.73	179	需要	6.33	0.58	283	適度	7.00	0.00	387	有名	6.00	1.00
76	金錢	4.00	1.73	180	純潔	6.00	0.00	284	手首	6.33	1.15	388	有利	6.67	0.58
77	金屬	3.67	2.31	181	準備	4.67	2.08	285	田園	4.67	1.15	389	浴衣	4.67	2.08
78	近代	5.33	0.58	182	使用	7.00	0.00	286	電氣	5.00	1.00	390	油斷	2.33	0.58
79	具体	3.00	2.65	183	上演	3.67	1.53	287	電車	5.67	1.15	391	由来	5.00	2.65
80	組合	3.00	2.65	184	条件	3.67	0.58	288	伝統	3.67	1.53	392	容器	6.67	0.58
81	苦勞	6.33	1.15	185	常識	5.67	1.53	289	電話	4.67	1.15	393	要求	6.33	1.15
82	計画	4.67	0.58	186	精進	3.67	0.58	290	同意	6.00	1.73	394	様子	4.33	1.53
83	景氣	2.67	2.08	187	承知	6.00	1.00	291	同感	7.00	0.00	395	洋服	6.67	0.58
84	經驗	3.67	2.31	188	少年	6.00	1.00	292	投資	6.00	1.00	396	予期	5.00	1.00
85	計算	6.67	0.58	189	商売	6.33	0.58	293	同時	7.00	0.00	397	寄席	3.67	3.06
86	芸術	5.67	0.58	190	消費	5.67	0.58	294	登場	3.33	2.08	398	予定	5.33	1.53
87	敬礼	5.33	0.58	191	条約	5.67	0.58	295	同性	7.00	0.00	399	理解	6.33	1.15
88	血压	7.00	0.00	192	除外	5.00	1.73	296	当然	2.67	1.53	400	理想	5.33	1.53
89	決議	5.33	0.58	193	除去	5.33	1.53	297	同様	6.67	0.58	401	利息	2.00	1.00
90	欠損	6.67	0.58	194	食事	5.00	1.00	298	道楽	4.33	2.89	402	立派	2.00	1.73
91	決定	6.67	0.58	195	諸国	6.67	0.58	299	誑者	7.00	0.00	403	理由	6.33	1.15
92	原因	6.67	0.58	196	初心	5.33	0.58	300	特別	4.33	3.06	404	流行	3.33	0.58
93	元氣	5.67	1.53	197	所属	5.67	0.58	301	独立	7.00	0.00	405	両親	6.67	0.58
94	原型	4.00	2.00	198	職權	7.00	0.00	302	土地	6.67	0.58	406	料理	1.33	0.58
95	健康	3.67	1.53	199	所得	3.00	1.73	303	土手	3.00	2.00	407	旅行	6.33	1.15
96	現實	5.67	1.53	200	处理	3.33	2.31	304	内容	4.00	3.00	408	理論	4.67	0.58
97	建設	6.00	1.00	201	自立	6.33	0.58	305	名前	4.33	3.06	409	臨時	6.00	1.73
98	現代	6.33	1.15	202	資料	3.33	1.53	306	苦手	3.67	0.58	410	歷史	7.00	0.00
99	言明	6.67	0.58	203	神經	2.33	1.53	307	肉体	5.67	1.53	411	列車	7.00	0.00
100	原料	4.67	2.31	204	人体	7.00	0.00	308	日課	4.00	1.00	412	連續	6.33	1.15
101	強引	3.00	1.00	205	人物	4.33	1.53	309	日記	6.00	1.73	413	老人	7.00	0.00
102	効果	4.67	2.31	206	身边	5.67	1.15	310	人氣	2.33	1.15	414	論争	6.33	1.15
103	講義	3.33	1.53	207	進歩	6.00	1.73	311	熱帯	4.00	2.00	415	話題	6.33	1.15
104	航空	4.67	3.21	208	心理	5.33	0.58	312	農家	4.33	2.52				